

ZAÑGER

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰҚЫҚ ЖАРШЫСЫ
ВЕСТНИК ПРАВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

№ 4 (273) 2024

VI Региональный семинар для судей
по административным делам:
«Административное судопроизводство
в Центральной Азии» 5

Ризагуль Жумадилова
Әкімшілік орган түсінігі және оның түрлері 8

ZA'NGER

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰҚЫҚ ЖАРШЫСЫ
ВЕСТНИК ПРАВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Абдолла Сәкен Жүсіпахметұлы

Қазақстан Республикасы
Судьялар одағының Төрағасы
Председатель Союза судей
Республики Казахстан

Мерғалиев Асламбек Амангелдіұлы

Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төрағасы
Председатель Верховного Суда Республики Казахстан

Азимова Эльвира Әбілхасымқызы

Қазақстан Республикасы
Конституциялық Сотының Төрағасы
Председатель Конституционного Суда
Республики Казахстан

Асыллов Берік Ноғайұлы

Қазақстан Республикасының Бас прокуроры
Генеральный Прокурор Республики Казахстан

Есқараев Азамат Несіпбайұлы

Қазақстан Республикасының Әділет министрі
Министр юстиции Республики Казахстан

Баймолдина Зәуреш Хамитқызы

Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының
жанындағы Сот төрелігі академиясының ректоры
Ректор Академии правосудия при Верховном Суде
Республики Казахстан

Түймебаев Жансейіт Қансейітұлы

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың
басқарма төрағасы-ректоры
Ректор КазНУ им. аль-Фараби

Сыдықов Ерлан Бәтташұлы

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық
университетінің ректоры
Ректор Евразийского национального
университета им. Л.Н.Гумилева

- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҒАРҒЫ СОТЫ
- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ СОТЫ
- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БАС ПРОКУРАТУРАСЫ
- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘДІЛЕТ МИНИСТРЛІГІ
- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ
ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
- ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
- Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Борчашвили Исидор Шамилович

з.ғ.д., проф./ д.ю.н., проф., «Қылмыстық құқық»
бөлімінің жауапты редакторы
Ответственный редактор раздела «Уголовное право»

Елубаев Жұмагелді Сәкенұлы

з.ғ.д., проф./ д.ю.н., проф., «Инвестициялық құқық»
және «Жер қойнауы жөніндегі құқық» бөлімдерінің
жауапты редакторы
Ответственный редактор раздела «Инвестиционное
право» и «Право о недрах».

Қоғамов Марат Шекішұлы

з.ғ.д., проф./ д.ю.н., проф., «Қылмыстық процесс»
бөлімінің жауапты редакторы
Ответственный редактор раздела «Уголовный процесс»

Мельник Роман Сергеевич

з.ғ.д., проф./ д.ю.н., проф., «Әкімшілік құқық және
әкімшілік іс жүргізу» бөлімінің жауапты редакторы
Ответственный редактор раздела «Административное
право и административный процесс»

Мороз Светлана Павловна

з.ғ.д., проф./ д.ю.н., проф., «Жеке құқық»
бөлімінің жауапты редакторы
Ответственный редактор раздела «Частное право»

Подопригора Роман Анатольевич

Қазақстан Республикасы Конституциялық Сотының
судьясы / Судья Конституционного Суда Республики
Казахстан

З.ғ.д., проф./ д.ю.н., проф./ «Әкімшілік құқық» бөлімінің
жауапты редакторы / Ответственный редактор раздела
«Административное право»

Сүлейменов Майдан Күнтуарұлы

з.ғ.д., проф./ д.ю.н., проф., «Жеке құқық»
бөлімінің бас редакторы
Главный редактор раздела «Частное право»

Ударцев Сергей Федорович

Қазақстан Республикасы Конституциялық Сотының
судьясы / Судья Конституционного Суда Республики
Казахстан

З.ғ.д., проф./ д.ю.н., проф./ «Конституциялық құқық»
бөлімінің жауапты редакторы / Ответственный редактор
раздела «Конституционное право»

Журнал Қазақстан Республикасы Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде тіркелген. Тіркеуге қою туралы №2158-Ж, куәлік 2001 жылы 25 шілдеде берілді.

ҚҰРЫЛТАЙШЫ

«Қазақстан Республикасы Судьялар одағы» РҚБ

ШЫҒУЫ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР

Бас редактор: **А.К. Беркімбаева**
Дизайн және беттеуші: **Г.А. Джаббарова**

Редакцияның мекен-жайы:
050050, Алматы қ., Ақкент ш/а, 32.

Материалдарды zanger-press@mail.ru электронды почтасына жолдау керек.

Фотосуреттер ашық ақпарат көздерінен алып қолданылды.

«Print House Gerona»
баспаханасында басылды
Алматы қаласы,
Помяловского к-сі, 28 а.
Тел.: +7 (727) 250 47 40.

Теруге берілген күні

03.04.2024 ж.
А-4 форматы қағазы жылтыр,
офсеттік баспа,
Таралымы: **2625** дана
№ **559** тапсырыс

Журнал зарегистрирован
в Министерстве культуры,
информации и общественного
согласия Республики Казахстан.
Свидетельство о постановке на учет
№ 2158-Ж от 25 июля 2001 г.

УЧРЕДИТЕЛЬ

РОО «Союз судей
Республики Казахстан»

ВЫХОДНЫЕ ДАННЫЕ

Главный редактор: **А.К. Беркімбаева**
Дизайн и верстка: **Г.А. Джаббарова**

Адрес редакции: 050050
Республика Казахстан.
г. Алматы, мкр. Ақкент, д.32.

Материалы присылать
по адресу: zanger-press@mail.ru

Нарушение авторских прав и смежных прав предусматривает ответственность в соответствии с законами РК. Мнения и взгляды, содержащиеся в данном журнале, могут не совпадать с официальной позицией редакционной коллегии журнала и отражают авторскую точку зрения. Используются фотоматериалы из открытых информационных источников.

Отпечатано в типографии

«Print House Gerona».
Адрес: г. Алматы, ул. Помяловского, 28 а.
Тел.: +7 (727) 250 47 40.
Сдано в печать: 03.04.2024 г.
Формат А-4. Бумага мелованная,
печать офсетная, 5,5 п.л.
Тираж: **2625** экз.
Заказ № **559**

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

ӘКІМШІЛІК ҚҰҚЫҚ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ІС ЖҰРГІЗУ

АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПРАВО И АДМИНИСТРАТИВНЫЙ ПРОЦЕСС

VI Региональный семинар для судей

по административным делам: «Административное
судопроизводство в Центральной Азии» 5

Ризагуль Жумадилова

Әкімшілік орган түсінігі және оның түрлері 8

Алтынай Давлетова

Судебная практика защиты избирательных прав 11

Айбек Амангелдин

Принцип приоритета прав в административной и судебной
практике 13

КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ ІС ЖҰРГІЗУ

КОНСТИТУЦИОННОЕ ПРОИЗВОДСТВО

Майгуль Кемали

О роли прокуратуры в исполнении решений
Конституционного Суда: международный опыт 19

Татьяна Чехович

Отдельные аспекты содержания принципа верховенства
Конституции Республики Казахстан 22

Эдуард Мухамеджанов

Институт законодательной инициативы как важная часть
правотворческого процесса 25

СОТ БИЛІГІ / СУДЕБНАЯ ВЛАСТЬ

Нурулла Есенжолов

Первый год работы филиала:
на основе единства целей и задач 30

Ерлан Оспанов

Судья, оның тәуелсіздігі мен мәртебесін құқықтық
тұрғыдан қорғау құралдары 33

Малик Жаркынбеков

О мерах по совершенствованию аналитики в судебной
деятельности 35

Ардак Шайменова

Материальное и социальное обеспечение судей
как гарантия их независимости.
Сравнительный анализ зарубежного опыта 38

Международная научно-практическая конференция

«Роль личности в развитии юридической профессии» 49

АЗАМАТТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ / ГРАЖДАНСКИЙ ПРОЦЕСС

Кайрат Чакпантаев

Назначение наказания несовершеннолетним в практике ювенального правосудия в Республике Казахстан 52

Жанат Хабаров

Алимент өндіріп алу туралы талаптарды қараудың кейбір заңнамалық аспектілері 56

Жанна Нусипова, Инесса Куанова

Как разгрузить суды? Размышления о независимости судей и совершенствовании законодательства и практики 59

Самал Әбуғалиева

Жала жабу туралы әкімшілік құқық бұзушылық істерді қараудың құқықтық аспектілері және практикалық ұсынымдар 64

Игорь Пак

Альтернативные способы урегулирования спора лиц, состоящих на воинской службе, сотрудников специальных государственных, правоохранительных органов 67

Әлия Асанова

Азаматтық сот процесінде мемлекеттік тілді қолдану мәселесі 69

Артем Тимошенко, Даниил Литов

Особенности взыскания неустойки в гражданском судопроизводстве 71

ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ / УГОЛОВНЫЙ ПРОЦЕСС

Әлібек Ахметов

Құқық жүйесіндегі қазақ тілінің кең қолданылуы қоғамның ынтасы мен талабына байланысты 75

Аңсабек Назарқұлов

Прокурордың, қылмыстық қудалау органдарының әрекеттеріне, шешімдеріне жасалған шағымдарды сотта қарау тәртібі 78

Думан Алиев

Қылмыстық істер бойынша заңдағы жаңа өзгерістердің тиімділігі мен тәжірибеде қолданудың артықшылығы 80

Жансая Намазбаева

Обеспечение процессуального равенства сторон обвинения и защиты в уголовном процессе 83

Бауржан Игишев

Интернет-мошенничество: профилактика и квалификация 86

